

Plan van aanpak Jongeren Top

NHN

Opgesteld door de coördinatiegroep
2/1/2019

Jongeren Top
Samen kansen creëren voor jongeren

Intentieverklaring heeft bestuurlijk instemming verkregen voorafgaand aan de JongerenTop vanuit de 3 gemeentelijke regio's Noord-Kennemerland, De Kop van Noord Holland en West-Friesland, de MBO's en de samenwerkingsverbanden vo.

De Jongerentop werd gehouden op 30 november 2019 en is voorbereid met een 30-tal jongeren.

Tijdens de Top is toegezegd dat er medio februari een plan van aanpak opgesteld zou zijn. Ook blijven de bestuurders en jongeren in contact over de uitwerking en voortgang van het plan van aanpak.

INTENTIEVERKLARING 2019-2022

Een betekenisvolle toekomst voor elke jongere

Verklaring vastgesteld tijdens de JongerenTop Noord-Holland Noord 2018 (Bestuurdersversie)

Veruit de meeste jongeren slagen erin om zelf, op eigen kracht, met steun van ouders en hun omgeving, hun talenten te benutten en een plek in de samenleving te vinden. Echter, landelijk zijn er zo'n 265.000 jongeren tussen de 16 en 27 jaar bij wie dit niet lukt. Voor de regio Noord-Holland Noord gaat het om circa 8.400 jongeren (10,7%)*. Deze jongeren gaan niet naar school en/of werken niet.

Tevens weten we dat in de regio meer dan 7.100 jongeren van 16 tot 27 jaar oud (8,2%)* één of meerdere vormen van jeugdhulp, jeugdreclassering of jeugdbescherming krijgen of hebben gekregen tussen 2011 en 2016. Deze jongeren kampen veelal met meerdere problemen op meerdere leefgebieden, zoals: fysieke of mentale beperkingen, schulden, problemen thuis, problemen met huisvesting of met justitie. Ook weten we dat ruim 21.000 jongeren in de regio medicijnen voor psychische problematiek en/of ggz-hulp hebben gekregen. Voor deze groepen jongeren is het afronden van een opleiding, het vinden van werk of op eigen benen staan extra lastig. Dat is zonde, want iedereen moet de kans krijgen om zijn of haar talenten naar eigen vermogen te ontwikkelen.

Wij, bestuurders van scholen, gemeenten en jeugdhulp-/zorgpartijen in de regio Noord-Holland Noord, staan voor een betekenisvolle toekomst voor elke jongere. Wij erkennen dat wij:

1. De morele opdracht hebben jongeren te stimuleren hun talenten breed te ontwikkelen als basis voor deelname aan de samenleving; en
2. Jongeren in kwetsbare posities steun moeten bieden op alle leefgebieden** die nodig is zodat zij volwaardig kunnen participeren in de samenleving.

En dit kan alleen als wij:

1. Daadwerkelijk luisteren naar jongeren (en ouder(s)) om zo aan te sluiten bij hun behoeften en waar nodig de organisatie-/systeemwereld daarop aan te passen;
2. Samenwerken over de grenzen van de eigen organisaties heen, voorbijgaand aan eigen belangen, zodat een sluitende aanpak ontstaat;
3. Onze expertise bundelen om te komen tot een preventieve en integrale aanpak;
4. Werkgevers die deze jongeren een werkplek bieden ontlasten door het wegnemen van bureaucratie en hen faciliteren in begeleiding van deze jongeren;
5. Mogelijk maken dat een leven lang leren voor iedereen, op elk niveau, toegankelijk is.

En daarom hebben wij de intentie om een gezamenlijke uitvoeringsagenda 2019-2022 te realiseren die is opgebouwd met de kennis en ervaring van jongeren, ouders, professionals en bestuurders.

Waarin de volgende thema's worden uitgewerkt, waarbij (waar van toepassing) wordt aangehaakt bij ontwikkelingen die al gaande zijn:

- Preventie: voorkomen dat jongeren vanwege kwetsbare omstandigheden niet actief deelnemen aan de samenleving;
- De ervaringen van de jongeren vormen een vaste toets bij het ontwikkelen van activiteiten, beleid en nieuwe voorzieningen;
- Een passend en dekkend aanbod tussen onderwijs-instellingen-werkgevers en gemeenten;
- Facilitering van jongeren en werkgevers op/rondom de werk/participatieplek;
- De voorwaarden om met een Toekomstplan** te werken en ten uitvoer te brengen volgens het principe één jongere, één plan, één toekomst;
- Een leven lang leren toegankelijk is voor iedereen;
- Een bestuurlijk klimaat dat de samenwerking tussen organisaties stimuleert en ondersteunend is aan ontwikkelingskansen van jongeren;
- Lerende netwerken en uitwisseling tussen professionals onderling en tussen professionals en jongeren stimuleren.

Alkmaar, 30 november 2018

Ondertekenende partijen

* Bron cijfers: NEET: www.monitoraoj.nl/arbeidsregio1 en SIB-data

** In een toekomstplan worden afspraken vastgelegd op diverse leefgebieden: wonen, werk, school, geld, relaties, gezondheid e.d. omdat als het een niet geregeld is het andere niet kan.

INTENTIEVERKLARING 2019-2022

Een betekenisvolle toekomst voor elke jongere

Verklaring vastgesteld tijdens de JongerenTop Noord-Holland Noord 2018 (Jongerenversie)

De meeste jongeren slagen er prima in om een plek in de samenleving te vinden. Maar zo'n 10% van de jongeren lukt dat niet.* Zij gaan niet naar school of ze werken niet.

Veel van deze jongeren kampen met meerdere problemen: ze hebben een fysieke of verstandelijke beperking, psychische problemen, ze zitten in de schulden, er zijn problemen thuis of met justitie. Voor hen is het extra lastig om een opleiding af te maken, werk te vinden en op eigen benen te staan. Dat is zonde, want iedereen moet de kans krijgen om zijn talenten te ontwikkelen.

Wij, bestuurders van scholen, gemeenten, jeugdhulp en zorgverleners in Noord-Holland Noord, staan voor een stevige toekomst voor elke jongere. Daarom gaan wij met de volgende punten aan de slag:

1. We luisteren echt naar jongeren en hun ouder(s) en regelen hier momenten voor. Ervaringen van jongeren zijn uitgangspunt bij de activiteiten, beleid en nieuwe voorzieningen die we ontwikkelen.
2. Verschillende organisaties om jongeren heen (jeugdhulp, schuldhulp, wonen etc.) werken samen. Dit doen ze op een manier zodat er geen gaten in de hulp ontstaan; geen jongere tussen wal en schip.
3. We willen voorkomen dat jongeren door omstandigheden niet actief deelnemen aan de samenleving. Daarom letten we op of alles goed gaat en proberen we problemen te voorkomen.
4. We werken volgens het principe 'Eén jongere, één plan, één toekomst'. Alles staat in één plan en niet in allerlei losse plannen. In een toekomstplan leggen we afspraken vast over wonen, werk, school, geld, relaties, gezondheid enzovoorts.
5. Professionals onderling en professionals en jongeren wisselen zoveel mogelijk kennis en ervaring uit.
6. We ontlasten werkgevers die de jongeren een werkplek bieden door papieren regelzaken weg te nemen en hen te helpen de jongeren te begeleiden.

Op die manier willen we mogelijk maken dat een prettig leven en ontwikkeling voor iedereen op elk niveau toegankelijk is.

Alkmaar, 30 november 2018

Ondertekenende partijen

* Bron cijfers: NEET: www.monitoraaj.nl/arbeidsregio1 en SIB-data

De intentieverklaring maken we concreet op basis van de adviezen die op vrijdag 30 november 2018 door jongeren en professionals zijn opgesteld. Er wordt aangesloten bij de vele initiatieven die al binnen de regio's genomen zijn.

Bestuur

De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de adviezen, uitgewerkt in een plan van aanpak, wordt belegd bij bestuurlijke opdrachtgevers van de JongerenTop NHN.

Bestuurlijk worden, op basis van het plan van aanpak, afspraken gemaakt over de (financiële) facilitering om de uitvoering mogelijk te maken.

Vanuit elk overleg is voor elke regio een bestuurlijke vertegenwoordiging (contact bestuurders) aanspreekbaar voor de coördinatiegroep.

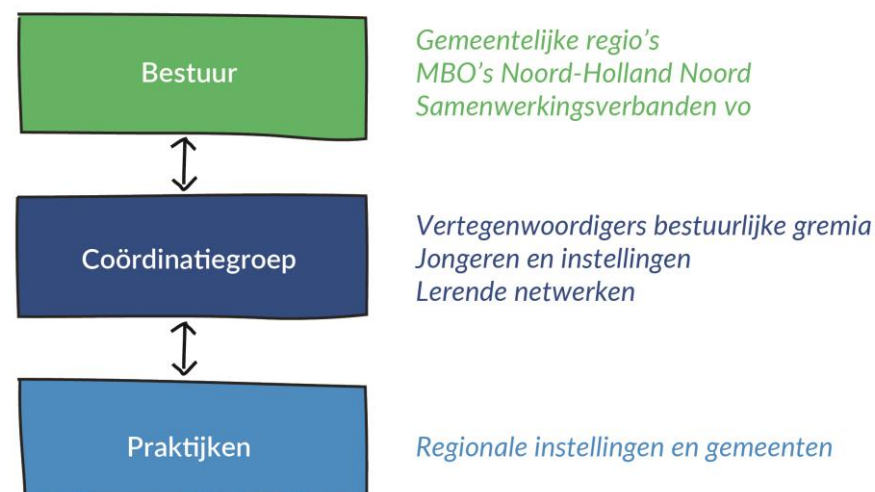
Het op te richten Jongeren Beraad NHN¹ heeft 2 maal per jaar overleg over de uitvoering van de adviezen zoals uitgewerkt in het plan van aanpak met (een vertegenwoordiging van) bovengenoemde bestuurders.

Coördinatiegroep

Een coördinatiegroep stelt het plan van aanpak op en bewaakt, na bestuurlijke besluitvorming en facilitering, de uitvoering van het actieplan. De coördinatie vormt een afspiegeling van de opdracht gevende bestuurders van het plan van aanpak.

De coördinatiegroep is gericht op:

- implementatie van gemaakte afspraken binnen de betrokken gemeenten/organisaties/instellingen op basis van een door hen zelf opgesteld plan en
- kennisdeling daarover naar alle betrokkenen onder andere door aansluiting en ontwikkeling van 'lerende netwerken'².

¹ Jongeren Beraad NHN is een werktitel en staat voor overleg met vertegenwoordigers vanuit diverse jongerenraden en/of panels binnen de regio die actief zijn c.q. opgestart worden.

² Zie : Eindrapportage Lerende Netwerken, december 2018, namens de samenwerkingsverbanden vo in Noord Holland Noord

De coördinatiegroep wordt samengesteld uit een vertegenwoordigend ambtenaar namens de regio's: West-Friesland, Noord-Kennemerland en Kop van Noord Holland (die tevens verbonden zijn aan Jeugd Werkt! RPA- kwetsbare jongeren NHN en/of het REA NHN), en een beleidsvertegenwoordiger namens de swv-en vo en een namens de MBO instellingen in NHN en een afgevaardigde namens het Jongeren Beraad NHN en de jeugdhulpinstellingen.

De coördinatiegroep kan op verzoek op onderwerp worden bijgestaan/geadviseerd door vertegenwoordigers vanuit diverse gemeenten/organisaties/instellingen.

Plan van Aanpak - Wensenlijst

Centraal in dit plan staan de 5 basisthema's zoals besproken tijdens de conferentie:

- Preventie
- De jongere serieus nemen
- Aansluiting jongere en werkgever
- Toekomstplan
- Een leven lang leren

Aangevuld met het tijdens de conferentie nadrukkelijk benoemde thema:

- Jongerenhuisvesting

Het Plan van Aanpak beschrijft **WAT** er moet gebeuren. Het **HOE** is de verantwoordelijkheid van de betreffende gemeenten/organisaties/instellingen op basis van een door hen zelf op te stellen plan. De ervaringen met de implementatie en evaluatie daarvan vormt de kern van de Lerende Netwerken.

In de bijlage worden de suggesties over het **HOE**, gedaan tijdens de conferentie, geordend weergegeven zodat deze benut kunnen worden bij de implementatie.

Wat we, voor de doelgroep, willen realiseren op de 6 basisthema's leest u op volgende pagina's.

1. Preventie

- Er is ervaringsdeskundigheid in de omgeving van de jongeren aanwezig is die hen waar nodig kan bijstaan.
- Docenten en andere professionals zijn in staat om kwetsbaarheid te herkennen, bespreekbaar te maken en te erkennen.
- Voor elke jongere die dat wil is (vrijwillige) coaching of begeleiding beschikbaar voor advies en steun, die niet ophoudt als de jongere 18 is.

2. De jongere serieus nemen

- De belevingswereld en eigen verantwoordelijkheid van jongeren is altijd het vertrekpunt. De competenties en faciliteiten (werkplek, tijd) van de professionals sluiten daarop aan.
- Begeleiding is beschikbaar voor alle vragen die een jongere, die extra ondersteuning nodig heeft. De jongere kiest deze bij voorkeur zelf.
- Jongeren worden serieus genomen in het gesprek over de kwaliteit en organisatie van de ondersteuning en hulp. Hun stem doet ertoe. Ze worden betrokken bij te nemen (verbeter) maatregelen. (Zie verder: ontwikkelen van een Jongeren Beraad NHN).

3. Aansluiting jongere en werk

- Werkgevers worden verleid en ontzorgd om kwetsbare jongeren in dienst te nemen door steun bij aanvraag van financiële regelingen en steun voor de jongere op de werkplek beschikbaar te stellen.
- Praktijkverklaringen worden de basis van waaruit jongeren die geen startkwalificatie kunnen halen erkenning krijgen voor hun talenten en competenties.
- Er wordt een ontwikkelfonds geïnitieerd om een leven lang leren en ontwikkelen voor met name jongeren zonder startkwalificatie mogelijk te maken. Praktijkverklaringen en levensloopbaancoaching op talenten en competenties worden ingezet om de weg (terug) naar een diploma mogelijk te maken.

4. Toekomstplan

- Voor elke jongere die op 17-jarige leeftijd hulp en ondersteuning ontvangt, wordt een toekomstplan opgesteld. Deze afspraak wordt vastgelegd in de inkoopvoorwaarden door de gemeenten.
- Onder regie van de gemeente wordt het toekomstplan integraal uitgevoerd. De gemeente maakt daar met partners (onderwijs, jeugdhulp, zorg) en haar eigen afdelingen en uitvoeringsorganisaties afspraken over.
- We laten een jongere pas los als aan de volgende vijf voorwaarden is voldaan³:
 1. Support: er is in ieder geval 1 volwassen persoon duurzaam beschikbaar voor de jongere om op terug te vallen en er is sprake van een stabiel, steunend netwerk.
 2. Wonen: de jongere heeft een passende, betaalbare en stabiele woonplek.
 3. School & Werk: de jongere gaat naar school en/of heeft een baan die voldoende basis biedt voor een toekomstige loopbaan.
 4. Inkomen: de jongere heeft voldoende inkomen en een plan op het voorkomen en/of oplossen van schulden.
 5. Welzijn: de jongere is fysiek en mentaal in balans en heeft een plan op signaleren van disbalans. Er is voor de jongere zorg beschikbaar tot 27jaar, indien nodig.
- Indien stagnatie in de uitvoering ontstaat is er per gemeente een (gemandateerde) functionaris beschikbaar om deze weg te nemen, zo nodig met onorthodoxe maatregelen (ook wel “rode knop” procedure genoemd).

³ Opgesteld door Spirit!: Opgroeien naar (jong)volwassenheid. www.spirit.nl/big5

5. Een leven lang leren en ontwikkelen

- Het onderwijs biedt vanaf het schooljaar 2019-2020 praktijkverklaringen op erkende competenties en talenten voor die jongeren waarvoor een diploma nog niet haalbaar is.
- We bieden jongeren die geen diploma hebben de mogelijkheid om die als nog te halen door belemmeringen weg te nemen en passende (financiële) steun te geven. We bieden hen de kans op een “schone lei” door het bieden van maatwerk.

6. Jongerenhuisvesting

- De gemeenten zetten zich in om het benodigd aandeel voor jongerenhuisvesting, rekening houdend met het aantal jongeren in jeugdhulp en/of problematische thuissituaties, te verruimen.
- Gemeenten maken met woningbouwcorporaties en instellingen voor (Gesloten) Jeugdhulp afspraken over het jaarlijks aantal doorlopende trajecten naar zelfstandige jongerenhuisvesting.

Werkwijze: leren en reflectie op uitvoering en beleid

Op basis van het plan van aanpak stellen gemeenten, samenwerkingsverbanden, MBO-instellingen en op verzoek van gemeenten ook jeugdhulp- en zorginstellingen een **SMART** geformuleerd plan op hoe zij uitvoering geven aan het **WAT**. Dat doen zij voor minimaal 2 van de 6 genoemde thema's waaronder altijd het thema Toekomstplan. Er kan worden aangesloten bij al ingezette beleidsontwikkelingen.

De plannen, en elk halfjaar een beperkte gestandaardiseerde voortgangsmeting op proces en outcome voor jongeren, worden ingestuurd naar de coördinatiegroep.

De coördinatiegroep benut deze informatie voor:

- Bestuurlijke voortgangsrapportage/monitor
- Toetsing aan landelijke ontwikkelingen 16-27
- Inrichten van de Lerende Netwerken
- Destilleren van implementatie- en systeemvraagstukken die vragen om inzet van aanvullende expertise en/of bestuurlijke besluitvorming
- Opzet van een tweejaarlijkse conferentie

Op basis van de plannen en de voortgangsrapportages is de coördinatiegroep in staat om de ontwikkelingen te monitoren en te delen met alle betrokkenen. Tevens wordt informatie opgehaald ten behoeve van de organisatie en invulling van de Lerende Netwerken, en de vraag of inzet van aanvullende expertise of bestuurlijke besluitvorming nodig is.

De coördinatiegroep is in staat de ontwikkelingen te toetsen aan de landelijke ontwikkelingen op het gebied 16 – 27. En draagt zorg dat deze informatie zowel bestuurlijk als in de Lerende Netwerken wordt gedeeld. De coördinatiegroep benut daartoe de informatie van het landelijk ondersteuningsprogramma 16-27. (<http://www.16-27.nl/>). Zij benut daarbij het landelijk stappenplan, zie bijlage 2.

Bij het inrichten van Lerende Netwerken wordt aangesloten bij de initiatieven zoals ontwikkeld door 'Lerende Netwerken NHN - toeleiding van onderwijs naar arbeid'. Uitbreiding naar andere thema's en organisaties is hiervoor nodig. De Lerende Netwerken dragen bij aan kennisdeling en – ontwikkeling, en versterken de onderlinge netwerkcontacten. Voorwaardelijk is dat alle betrokken organisaties hun medewerkers vrijmaken voor deelname aan de Lerende Netwerken.

Het destilleren van implementatie- en systeemvraagstukken zal door de coördinatiegroep gedaan worden. Het initiatief hiertoe kan door een van de organisaties genomen worden, voortkomen uit de voortgangsrapportage of de Lerende Netwerken. De coördinatiegroep beoordeelt of aanvullende expertise ingezet zou moeten worden, en op welke wijze. Hierbij is naast verbetering en ontwikkeling, kennisdeling een belangrijk doel.

Er wordt een tweejaarlijkse (bovenregionale) conferentie opgezet, waar het delen van opbrengsten centraal wordt gesteld. Alle betrokkenen worden uitgenodigd om opbrengsten en kennis te delen en te verbinden met nieuwe partners. Tevens wordt input opgehaald en beoordeeld of bestuurlijke bijstelling gewenst is. Regionaal zullen, tussentijds, kleinere bijeenkomsten georganiseerd worden om opbrengsten te delen met jongeren, bestuurders, professionals, vrijwilligers, managers, beleidsmakers.

Jongeren Beraad NHN

Eén van de adviezen is om de stem van jongeren nadrukkelijk een plek te geven in de ontwikkeling en beoordeling van de organisatie en kwaliteit van het aanbod van onderwijs, arbeid(-toeleiding), welzijn, zorg en jeugdhulp.

De coördinatiegroep zal ook een onafhankelijke organisatie, zoals het landelijke Jeugdwelzijnsberaad JWB, benaderen die samen met jongeren een advies gaat opstellen. Voorlopig vatten we de initiatieven om jongeren een stem te geven samen onder de kop Jongeren Beraad NHN. De wijze waarop dat het beste kan gebeuren is niet vanzelfsprekend. De doelgroepen zijn sterk verschillend en de regio is groot. Graag maken we daarbij gebruik van de al bestaande netwerken in de vorm van jongerenraden. We maken afspraken over de onderwerpen die besproken moeten worden en de tijdsinvestering zodanig dat het werk van hun eigen jongerenraad niet in het gedrang komt.

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht van adviezen en uitspraken tijdens de JongerenTop per thema

In deze bijlage vindt u per onderwerp een diversiteit van adviezen en uitspraken die tijdens de JongerenTop gedaan zijn. We hebben gemeend hier niet te veel in te ordenen om u een reëel beeld te geven van het palet aan invalshoeken en zienswijzen dat tijdens de JongerenTop ter sprake is gekomen en onderdeel is van de dagelijkse samenwerking.

Preventie

- Professionals, ouders moeten alert zijn op signaleren bij jongeren en deze signalen bespreekbaar maken met jongeren.
- Ouders zijn soms handelingsverlegen naar hun kinderen. Hoe hen te steunen.
- Stimuleren van de zelfregie bij jongeren: verantwoord keuzes leren maken.
- Kennis over wet- en regelgeving, huurovereenkomst, contracten, leningen e.d. bij jongeren versterken, voorkomt dat ze in de problemen komen.
- Lange wachttijden dragen bij aan verergering van problemen en afhaken jongeren. Laat tijdig weten hoe lang het duurt.
- Zorg voor actieve voorlichting en gesprek over allerlei levensvragen op school.
- Jongeren kunnen een coach voor andere jongeren zijn: stimuleer dit. Bijvoorbeeld een student die een jongere begeleidt met wie hij/zij een woning deelt.
- Zoek jongeren actief op onder andere in buurthuizen en op hangplekken.
- Afstemming tussen professionals over signalen onder jongeren en ondersteuningsmogelijkheden in de wijk.
- Het zou beter zijn om open over problematiek te praten. Laat meer ervaringsdeskundigen hun verhaal vertellen. Zet deze mensen meer op school in.
- Stel je als professional ook kwetsbaarder op.

Jongeren hebben het liefst contact met een professional die ook persoonlijke ervaringen deelt.

Eerst een plek om te wonen als basis om nieuwe stappen te zetten.

- Zorg dat er duidelijk is wat er beschikbaar is per gemeentes en maak dit ook makkelijk te vinden.
- Blijf niet hangen in een diagnose, maar zorg dat je ook aandacht schenkt aan de problemen achter de problemen. Vaak is het hoofdprobleem niet het enige en gaat er veel meer achter schuil.
- Een coach, waar je een klik mee hebt, om samen een toekomstplan te maken, waar je ook op terug kan vallen. Een coach moet er zijn als je hem nodig hebt, maar is de keus van de jongere waar hij mee helpt etc.
- Een hand-out geven aan 18-jarigen over wat van je wordt verwacht als je 18 wordt.

De jongere serieus nemen

- JONGERENTAAL, niet te moeilijk taalgebruik.
- Iedereen heeft talenten, neem dat als uitgangspunt.
- Je krijgt een sticker of je iets wel of niet kan. We blijven te vaak in diagnoses hangen.
- Teveel volgens de regels. De regels en protocollen werken belemmerend.
- Meer ervaringsdeskundigen nodig.
- Hoe krijg je vertrouwen? Aankijken kan al genoeg zijn, hard aanpakken met liefde.
- Niet: Verhaal meerdere keren moeten vertellen aan verschillende hulpverleners.
- Wel: Eén vaste hulpverlener die bij de jongere past en voldoende weet over wat de mogelijkheden zijn. Iemand die beschikbaar blijft, niet alleen maar voor even.
- Rollen van professionals zijn niet duidelijk, wie doet wat.
- Niet meer handelen vanuit eigen protocollen maar aansluiten bij de vraag van de jongere. Maatwerk: doen wat nodig is.
- Er wordt te snel een oplossing aangedragen.
- Er moet iemand met jongeren meegaan om te kijken waar ze terecht komen.
- Korte lijntjes.
- Meer tijd krijgen als hulpverlener om contact met de jongere te hebben en te krijgen.
- Hulpverlening die meegroeit met de jongere, waardoor alles gestroomlijnd kan worden. Maak de jongere zelf die persoon. Help de jongere met exact uitzoeken waar het probleem ligt, zo bespaar je veel intakes. Jongeren kunnen zo zelf keuzes maken, weten dan precies waar het probleem zit.

Aansluiting jongere en werkgever

- Er moet gecompimenteerd worden door werkgevers in plaats van afgewezen op wat de jongeren níet kunnen. De werkgever moet juist het steunend netwerk voor de jongere zijn, een 'meeleefwerkgever'.
- Het onderwijs is er niet op voorbereid om de jongere altijd voor te bereiden op een werkplek. De werkgever is onvoldoende voorbereid om op kennis niveau en begeleidingsinstructie te ondersteunen. De samenwerking van bedrijven houdt op bij de verantwoordelijkheid van het bedrijf en gaat niet verder.
- Als je over je achtergrond vertelt dan wordt je vrijwel zeker niet aangenomen. Het ligt niet aan het willen werken, maar aan hoe de werkgevers deze (oude) problemen zien.
- Ook marktmechanismen zorgen voor problemen. Je wordt op korte termijn verwacht en 'krijgt minpunten' als je niet komt. Echt afrekencultuur; kom je niet, ga je eruit; tijdelijke contracten en neigt naar vast dan ga je eruit. Ook krijg je te horen dat stage teveel tijd kost en duur is.
- Er zijn veel jongeren die rond 18 in de jongerenbijstand komen, die hebben juist sociale activering nodig.
- Ook zou er misschien terugkoppeling van scholen moeten komen. Direct bellen werkt beter dan later er achteraan gaan. Trajecten voor het in contact komen met bedrijven duren te lang. Zelfs wordt gezegd dat sommige stages teveel tijd en geld kosten. Er is geen goede begeleiding bij deze belangrijke stap naar het werken in de maatschappij.
- De jongere wordt binnen een bedrijf gezien als deel van het team. En vanuit het bedrijf is ondersteuning en kennis aanwezig. Eventueel met een vaste begeleider. Stimuleer dit.
- Gun het ze, en laat ze zelf bepalen hoe lang, met wie en wat ze nodig hebben.
- Werkgeversacademie waar werkgevers leren sociale werkgevers te worden en hiervoor ook beloond worden.
- Ondersteuning met het presenteren van zichzelf en als jongere leren wat je kan en wat je wilt.
- Doorlopende coach van het begin van het zoeken naar een baan tot aannemen. Ook aangeven dat de (externe) coach zowel door het bedrijf als de jongere zelf benaderd kan worden. Om duidelijk te maken wat de jongere kan en wil en hoe dit binnen het bedrijf past.
- Uitzendbureau op maat. Match de jongere met de juiste werkgever die biedt wat de jongere nodig heeft.
- Werkgeversacademie, biedt werkgevers de mogelijkheid om te leren sociaal werknemer te worden. Hiervoor zouden zij dan ook beloond moeten worden.
- Werkgevers moeten onderdeel uitmaken van curriculum in het MBO. Meer nabijheid.
- Ervaren werknemers die jongeren op weg laten helpen op de werkvloer. Zo laat je ouderen kennis overdragen en ook de jongeren deze kennis meenemen en zo blijf je actueel.
- Er zijn werkmogelijkheden bij lokale gemeenten die op dit moment niet worden benut. Zo ook in het onderwijs.
- Geef jongeren meer tijd om zich te ontwikkelen in hun werk, en ook de mogelijkheid om te leren.

Professionals die aanwezig zijn op plekken waar jongeren zijn en gewoon een luisterend oor hebben, dan komt het contact wel.

- Kijk naar wat de jongere kan, niet naar welke diploma's hij/zij heeft. Het draait om competenties en ervaringen. Ook de leerwerkopleiding kan hierin bijdragen.
- Houd rekening met wat kwetsbare jongeren nodig hebben. Pas werktijden bijvoorbeeld aan zodat ze beter tot hun recht komen.

Hulpverlening: houd het kleinschalig, zodat je elkaar kent en persoonlijk blijft.

Toekomstplan

- Je wordt van het kastje naar de muur gestuurd.
- Minder hulpverleners per persoon. Te veel betrokken partijen rondom de jongeren.
- Er worden dingen beloofd aan de jongeren maar dat lukt dus niet altijd. Daardoor komt er weer een teleurstelling. Zeker als jongere niet weet dat anderen over hem/haar mogen besluiten
- Hulpverleners moeten meer out of the box denken en vooral doen. Regels niet inzetten als excuus, maar kijken naar wat wel kan. Met name op gebied van samenwerking tussen gemeentes. Dus regionaal opereren i.p.v. elke gemeente voor zich.
- Er is geen vak op school dat kwetsbare jongeren voorbereidt op het leven in de maatschappij. Ook in hun opvoeding of begeleiding worden jongeren niet voldoende aangezet tot zelfstandigheid; omdat alles altijd voor ze geregeld wordt, weten ze niet hoe het ze het zelf moeten doen.
- Financieringsstromen zijn vaak te leidend. Ontschotting is noodzakelijk.
- Duurzame begeleiding is belangrijk.
- Jongere zelf als budgethouder.
- We beginnen te laat met opstellen van het toekomstplan.
- Jongere moet zelf aan het stuur staan van zijn/haar toekomst(plan). Hulpverlener en ook netwerk van vrienden en familie zouden dit moeten steunen. Laat jongere zijn/haar eigen plan opstellen, samen met begeleider en met een duidelijk doel. Laat jongere eigenaar zijn van het plan.
- Kwetsbaarheid ligt bij huisvesting en inkomen. Deze basis is essentieel. Daarna komt de vervolgstappen: onderwijs. Mensen beseffen onvoldoende dat kwetsbare jongeren geen netwerk hebben. Het verwachtingspatroon van wat iemand wel en niet kan moet aansluiten.
- Kijken naar hoe het op dit moment gaat met de jongere als persoon (niet het "oude" dossier) en hoe je met vertrouwen (i.p.v. wantrouwen) kunt werken aan een duurzame toekomst.

Trek als professionals samen op met de jongere rondom het toekomstplan.

Een leven lang leren

- Onderwijs wordt niet aangepast op wat het individu kan en wil. Jongeren moeten mee in het standaard onderwijs en dat kan ze beperken in hun ambities. Zo ontstaat relatief snel uitval. Er kan winst behaald worden door het leertraject aan te passen op de jongere.
- Onderwijs en zorg moeten beter op elkaar afgestemd worden en geïntegreerd worden.
- Onduidelijkheid over financiën, welke subsidies er zijn.
- Angst bij scholen; als jongere uitvalt, ontvangen scholen boete. Bang dat het niet lukt.
- Mogelijkheden/kansen in onderwijs zijn beperkt; wat als je geen diploma haalt.
- Als school en wonen niet aansluit, gaat het mis, daardoor ook duurder uit.
- Wanneer ben jij gekwalificeerd? Als jij niet geleerd hebt kun je het alsnog doen, dat zeker! Het gaat niet alleen om het papier. Je moet me kunnen bereiken, en door me heen kunnen prikken.
- Instromen op maat, begeleiding op maat.
- Onderwijs individueel en kleinschalig aanbieden.
- De weg van hulp weten.
- Terugstroom regelen.
- Met een goede basis, een goede praktijk opleiden.
- Eerder beginnen met onderzoeken van afwijkende omstandigheden.
- Onderwijs op talenten, competenties en ervaringen.
- Meer instroommomenten scholen.
- Lessen extern verzorgen en direct contact met werkgevers, dus gilde leren. Je krijgt onderwijs ter plekke en dit is al veel goedkoper. Maar wel leraar naast de werknemers, zodat jongeren door de school bij de gilde worden betrokken.
- Jongeren moeten deelcertificaten kunnen halen en zo een portfolio opbouwen van certificaten die voor hen relevant zijn. Zo kunnen ze hun ambities waarmaken zonder te moeten voldoen aan de standardeisen in het onderwijs.
- Geïntegreerde trajecten: combinatie van school en werk, waarbij je toewerkt naar steeds meer werk. Op die manier kan de jongere ontdekken waar de interesse ligt en kan hij/zij zich laten zien op zijn werkplek. Zo ontmoet de werkgever de leerling en leren ze van elkaar. Je creëert een vangnet doordat de jongere op school terecht kan wanneer het niet zo goed gaat op het werk. Dit systeem zou moeten worden toegepaste bij jongeren die gebrek aan structuur hebben.

Zo bijzonder om te merken hoeveel mijn verhaal doet met al deze mensen. Voor mij is mijn leven gelopen zoals het nu is. En als ik dan merk dat de mensen hier stil vallen en door mijn verhaal belangrijke oplossingen bedenken, dat doet mij goed.

Bijlage 2: Stappenplan

Bij het opstellen van het plan van aanpak is gebruik gemaakt van de kennis en voorbeelden van het landelijk ondersteuningsprogramma 16-27. Er wordt gewerkt met 10 stappen. (www.16-27.nl).

Fase 1 Verkennen

- Stap 1 Bepaal de doelgroep en analyseer de lokale situatie
- Stap 2 Creëer structurele inbreng van jongeren in beleid en uitvoering
- Stap 3 Breng alle partners en rollen in beeld en faciliteer interne en externe samenwerking

Fase 2 Verbeelden

- Stap 4 Bepaal samen de gewenste ambities
- Stap 5 Vertaal je ambities naar concrete en meetbare resultaten

Fase 3 Vormgeven

- Stap 6 Zorg voor aansluiting tussen de ambities en het aanbod aan voorzieningen en activiteiten
- Stap 7 Bepaal je kwaliteitseisen
- Stap 8 Pak de beleidsruimte

Fase 4 Verankeren

- Stap 9 Bepaal en monitor de geleverde outcome
- Stap 10 Bepaal verbeteracties

